



Rada  
Unii Europejskiej

Bruksela, 29 marca 2022 r.  
(OR. en)

5442/22

---

---

Międzyinstytucjonalny numer  
referencyjny:  
2018/0005 (CNS)

---

---

FISC 16  
ECOFIN 49

#### **AKTY USTAWODAWCZE I INNE INSTRUMENTY**

---

Dotyczy: DYREKTYWA RADY w sprawie zmiany dyrektyw 2006/112/WE  
i (UE) 2020/285 w zakresie stawek podatku od wartości dodanej

---

**DYREKTYWA RADY (UE) 2022/...**

**z dnia ...**

**w sprawie zmiany dyrektyw 2006/112/WE i (UE) 2020/285  
w zakresie stawek podatku od wartości dodanej**

RADA UNII EUROPEJSKIEJ,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 113,

uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,

po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,

uwzględniając opinię Parlamentu Europejskiego<sup>1</sup>,

uwzględniając opinię Europejskiego Komitetu Ekonomiczno-Społecznego<sup>2</sup>,

stanowiąc zgodnie ze specjalną procedurą ustawodawczą,

---

<sup>1</sup> Opinia z dnia 9 marca 2022 r. (dotychczas nieopublikowana w Dzienniku Urzędowym).

<sup>2</sup> Dz.U. C 283 z 10.8.2018, s. 35.

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Przepisy dotyczące stawek podatku od wartości dodanej (VAT), określone obecnie w dyrektywie Rady 2006/112/WE<sup>1</sup>, mają na celu utrzymanie funkcjonowania rynku wewnętrznego i uniknięcie zakłóceń konkurencji. Przepisy te zostały opracowane ponad dwadzieścia lat temu w oparciu o zasadę opodatkowania w miejscu pochodzenia. W swoim komunikacie z dnia 7 kwietnia 2016 r. dotyczącym planu działania w sprawie VAT „W kierunku jednolitego unijnego obszaru VAT – czas na decyzje” oraz w komunikacie z dnia 4 października 2017 r. dotyczącym działań następczych w odniesieniu do planu działania w sprawie VAT „W kierunku jednolitego unijnego obszaru VAT – czas na decyzje” Komisja ogłosiła swój zamiar dostosowania tych przepisów do potrzeb docelowego systemu VAT dla transgranicznego handlu towarami między przedsiębiorcami między państwami członkowskimi, który miałby być oparty na zasadzie opodatkowania w państwie członkowskim przeznaczenia.
- (2) W ramach systemu, w którym dostawy towarów i świadczenie usług podlegałyby opodatkowaniu w państwie członkowskim przeznaczenia, dostawcy i usługodawcy nie czerpią znaczących korzyści z tego, że mają siedzibę w państwie członkowskim o niższej stawce VAT. W systemie takim większe zróżnicowanie w zakresie stawek VAT nie prowadziłyby do zakłócenia funkcjonowania rynku wewnętrznego ani nie powodowałyby zakłóceń konkurencji. W związku z tym należałoby przyznać państwom członkowskim większą elastyczność w zakresie określania stawek.

---

<sup>1</sup> Dyrektywa Rady 2006/112/WE z dnia 28 listopada 2006 r. w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej (Dz.U. L 347 z 11.12.2006, s. 1).

- (3) Towary i usługi kwalifikujące się do objęcia stawkami obniżonymi powinny służyć konsumentowi końcowemu i realizować cele leżące w interesie ogólnym. Aby uniknąć niepotrzebnej złożoności i wynikającego z niej wzrostu kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, w szczególności w odniesieniu do handlu wewnątrzspółnotowego, po dokonaniu przez państwa członkowskie odpowiedniego wyboru takich towarów i usług, stawki obniżone miałyby zwykle zastosowanie w całym łańcuchu handlowym.
- (4) Ramy prawne umożliwiające stosowanie stawek obniżonych powinny być ogólnie spójne z innymi politykami Unii, takimi jak rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/522<sup>1</sup> oraz komunikat Komisji z dnia 11 grudnia 2019 r. dotyczący Europejskiego Zielonego Ładu. Aby umożliwić państwom członkowskim stosowanie stawek obniżonych w celu wzmocnienia odporności ich systemów opieki zdrowotnej, należy rozszerzyć zakres towarów i usług uznawanych za niezbędne do wspierania świadczenia opieki zdrowotnej oraz kompensowania i przewyciężania niepełnosprawności. Ponadto państwa członkowskie powinny mieć możliwość przyczyniania się do neutralnej dla klimatu i zielonej gospodarki poprzez stosowanie stawek obniżonych w odniesieniu do dostaw i usług przyjaznych dla środowiska, przy jednoczesnym przygotowywaniu się do stopniowego wycofywania istniejącego preferencyjnego traktowania dostaw i usług szkodliwych dla środowiska.

---

<sup>1</sup> Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/522 z dnia 24 marca 2021 r. w sprawie ustanowienia Programu działań Unii w dziedzinie zdrowia („Program UE dla zdrowia”) na lata 2021–2027 oraz uchylecia rozporządzenia (UE) nr 282/2014 (Dz.U. L 107 z 26.3.2021, s. 1).

- (5) Wszystkie państwa członkowskie muszą być traktowane równo, w związku z czym powinny mieć takie same możliwości stosowania stawek obniżonych, które powinny jednak pozostać wyjątkiem od stawki podstawowej. Takie równe traktowanie można osiągnąć poprzez umożliwienie wszystkim państwom członkowskim stosowania w odniesieniu do kwalifikujących się towarów i usług, w określonych granicach, nie więcej niż dwóch stawek obniżonych w wysokości co najmniej 5 %, stawki obniżonej niższej niż stawka minimalna 5 % oraz zwolnienia z prawem do odliczenia VAT naliczonego.
- (6) Biorąc pod uwagę potrzebę uniknięcia mnożenia się stawek obniżonych ze względów budżetowych oraz zasadę równego traktowania, należy zezwolić państwom członkowskim na stosowanie stawek obniżonych nie niższych niż stawka minimalna 5 % do dostaw towarów lub świadczenia usług ujętych w maksymalnie 24 punktach w załączniku III do dyrektywy 2006/112/WE. Z tych samych powodów państwa członkowskie powinny mieć możliwość stosowania stawki obniżonej niższej niż stawka minimalna 5 % oraz zwolnienia z prawem do odliczenia VAT naliczonego, ale tylko do dostaw towarów lub świadczenia usług ujętych w maksymalnie siedmiu punktach w załączniku III do dyrektywy 2006/112/WE, wybranych spośród dostaw towarów i świadczenia usług uznawanych za zaspokajające podstawowe potrzeby, mianowicie związanych z dostawą środków spożywczych, wody, produktów leczniczych, produktów farmaceutycznych, produktów zdrowotnych i higienicznych, z transportem osób i określonymi przedmiotami kultury (książki, gazety i czasopisma), lub spośród innych dostaw towarów i świadczenia usług ujętych w załączniku III do dyrektywy 2006/112/WE, do których inne państwa członkowskie stosują stawki obniżone niższe niż stawka minimalna 5 % lub zwolnienia z prawem do odliczenia VAT naliczonego, pod warunkiem zachowania stosownych terminów. Należy przyznać państwom członkowskim, które już stosują takie stawki obniżone lub zwolnienia, czas niezbędny do dostosowania się do tych ograniczeń.

- (7) W tych siedmiu punktach należy uwzględnić panele słoneczne zgodnie ze zobowiązaniami środowiskowymi Unii w zakresie dekarbonizacji i z Europejskim Zielonym Ładem, a także umożliwić państwom członkowskim promowanie korzystania z odnawialnych źródeł energii, również za pomocą obniżonych stawek VAT. Aby wesprzeć przejście na korzystanie z odnawialnych źródeł energii oraz wspierać samowystarczalność energetyczną Unii, należy umożliwić państwom członkowskim poprawę dostępu konsumentów końcowych do zielonych źródeł energii.
- (8) Korzystanie z którejkolwiek z tych możliwości przez państwo członkowskie powinno być traktowane jako środek osadzony w logice systemu stawek VAT i przyjęty z jasno określonych względów społecznych z korzyścią dla konsumenta końcowego lub w interesie ogólnym.

- (9) Ogólnym zasadom dotyczącym stawek VAT towarzyszy szereg istniejących odstępstw, które umożliwiają niektórym państwom członkowskim stosowanie niższych stawek. Te niższe stawki są uzasadnione szczególnymi cechami geograficznymi lub względami społecznymi, które przynoszą korzyści konsumentowi końcowemu lub leżą w interesie ogólnym. Takie niższe stawki mogłyby mieć znaczenie dla innych państw członkowskich. Zgodnie z zasadą równego traktowania należy zatem umożliwić wszystkim państwom członkowskim stosowanie niższych stawek do tych samych towarów i usług, do których niższe stawki mają zastosowanie w innych państwach członkowskich i na tych samych warunkach. Aby zapewnić przestrzeganie limitu siedmiu punktów, państwa członkowskie, które w dniu 1 stycznia 2021 r. stosowały takie niższe stawki do dostaw towarów lub świadczenia usług ujętych w więcej niż siedmiu punktach w załączniku III do dyrektywy 2006/112/WE, powinny – do dnia 1 stycznia 2032 r. lub do czasu przyjęcia przepisów ostatecznych, w zależności od tego, która z tych dat przypadnie wcześniej – ograniczyć stosowanie stawek obniżonych niższych niż stawka minimalna 5 % oraz przyznawanie zwolnień z prawem do odliczenia VAT naliczonego w odniesieniu do dostaw towarów lub świadczenia usług ujętych w siedmiu punktach w załączniku III do dyrektywy 2006/112/WE. Powyższe zmiany nie mają wpływu na rozwiązania dotyczące odstępstw w zakresie stosowania zwolnień bez prawa do odliczenia VAT naliczonego określonych w załączniku X do dyrektywy 2006/112/WE.

- (10) Ponadto szereg innych odstępstw umożliwia obecnie niektórym państwom członkowskim stosowanie stawek obniżonych nie niższych niż 12 % do towarów i usług niewymienionych w załączniku III do dyrektywy 2006/112/WE. Biorąc pod uwagę bliskość, jeśli chodzi o poziom tych stawek obniżonych, do stawki podstawowej i zgodnie z zasadą równego traktowania, należy umożliwić wszystkim państwom członkowskim stosowanie stawek obniżonych nie niższych niż 12 % do tych samych towarów i usług, do których w innych państwach członkowskich stosuje się stawki obniżone nie niższe niż 12 % i na tych samych warunkach.
- (11) Inne państwa członkowskie powinny mieć możliwość stosowania stawek obniżonych nie niższych niż 12 % do dostaw towarów i świadczenia usług niewymienionych w załączniku III do dyrektywy 2006/112/WE oraz stawek obniżonych niższych niż 5 % i zwolnienia z prawem do odliczenia VAT naliczonego w odniesieniu do dostaw towarów i świadczenia usług ujętych w punktach załącznika III do dyrektywy 2006/112/WE innych niż pkt 1–6 i pkt 10c, o ile stawki te są zgodne ze strukturą stawek VAT przewidzianą w niniejszej dyrektywie oraz z odpowiednimi warunkami obowiązującymi w państwach członkowskich stosujących stawki obniżone lub zwolnienia z prawem do odliczenia VAT naliczonego w dniu 1 stycznia 2021 r. Dotyczyć to powinno państw członkowskich, które obecnie stosują stawki obniżone i zwolnienia z prawem do odliczenia VAT naliczonego i chciałyby stosować stawki obniżone nie niższe niż 12 % do dostaw towarów i świadczenia usług niewymienionych w załączniku III do dyrektywy 2006/112/WE, stawki obniżone niższe niż 5 % lub zwolnienia z prawem do odliczenia VAT naliczonego inne niż te, które obecnie stosują.

- (12) Państwa członkowskie, które stosowały stawki obniżone lub przyznawały zwolnienia z prawem do odliczenia VAT naliczonego w oparciu o odstępstwa obowiązujące w dniu 1 stycznia 2021 r., powinny poinformować Komitet ds. VAT o głównych przepisach i warunkach dotyczących odstępstw przewidzianych w ich prawie krajowym, które były stosowane w dniu 1 stycznia 2021 r. i które będą mogły być stosowane przez inne państwa członkowskie. W oparciu o informacje dostarczone przed upływem określonego terminu przez dane państwa członkowskie, bezzwłocznie po otrzymaniu tych informacji Komisja ma przygotować i przekazać wszystkim państwom członkowskim pełny wykaz towarów i usług, do których stosuje się takie stawki obniżone lub zwolnienia, tak aby zapewnić pewność prawa i umożliwić wszystkim państwom członkowskim taką samą możliwość stosowania tych odstępstw. Zachowanie przez państwa członkowskie terminu przekazania takich informacji ma kluczowe znaczenie dla zapewnienia wszystkim państwom członkowskim takiej samej możliwości stosowania odstępstw.
- (13) Na podstawie informacji przekazanych przez Komisję państwa członkowskie powinny mieć możliwość stosowania stawek obniżonych i zwolnień z prawem do odliczenia VAT naliczonego w odniesieniu do dostaw towarów i świadczenia usług, do których inne państwa członkowskie stosują takie stawki i zwolnienia, pod warunkiem że stawki obniżone i zwolnienia są stosowane na tych samych warunkach, jakie obowiązują w państwach członkowskich, które już stosują te stawki i zwolnienia. W celu skorzystania z tych możliwości państwa członkowskie powinny przyjąć szczegółowe przepisy i przekazać tekst przyjętych przepisów Komitetowi ds. VAT. Na podstawie przekazanych informacji Komisja powinna przedstawić Radzie sprawozdanie zawierające kompleksowy wykaz towarów i usług, do których państwa członkowskie stosują stawki obniżone i zwolnienia z prawem do odliczenia VAT naliczonego.

- (14) Biorąc pod uwagę potrzebę modernizacji i aktualizacji wykazu towarów i usług kwalifikujących się do objęcia stawkami obniżonymi, należy zmienić dyrektywę 2006/112/WE, aby umożliwić stosowanie stawek obniżonych dla realizacji konkretnych celów polityki społecznej, zapewnić jasność i uwzględnić zasadę neutralności, mianowicie poprzez zapewnienie takiego samego traktowania, pod względem stawek VAT, wynajmu oraz dzierżawy a także dostaw niektórych towarów.
- (15) Aby zapewnić państwom członkowskim możliwość wspierania transformacji w kierunku stosowania przyjaznych dla środowiska systemów ogrzewania i zgodnie ze zobowiązaniami środowiskowymi Unii w zakresie dekarbonizacji, w załączniku III do dyrektywy 2006/112/WE należy dodatkowo przewidzieć możliwość stosowania przez państwa członkowskie stawki obniżonej do dostaw i instalowania wysoce wydajnych, niskoemisyjnych systemów ogrzewania, które spełniają kryteria prawodawstwa w dziedzinie ochrony środowiska.

- (16) Cyfryzacja odgrywa kluczową rolę w tworzeniu wartości i wspieraniu konkurencyjności. Indeks gospodarki cyfrowej i społeczeństwa cyfrowego mierzy i plasuje wyniki państw członkowskich w zakresie cyfryzacji na podstawie wcześniej zdefiniowanych wskaźników pokazujących znaczne rozbieżności w rozwoju cyfrowym. W celu poradzenia sobie z kwestią słabego zasięgu usług dostępu do internetu oraz z myślą o promowaniu ich rozwoju, państwa członkowskie powinny mieć możliwość stosowania do takich usług stawki obniżonej. Stosowanie stawki obniżonej do usług dostępu do internetu powinno być dostosowane do celów określonych w krajowej polityce cyfryzacji i odpowiednio ograniczone pod względem zakresu. Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2120<sup>1</sup> usługi dostępu do internetu zapewniają łączność, ale nie obejmują treści dostarczanych przez internet.
- (17) Ponadto, z uwagi na cyfrową transformację gospodarki, państwa członkowskie powinny mieć możliwość zapewnienia takiego samego traktowania transmisji strumieniowej na żywo wydarzeń, w tym imprez, jak tych, które w przypadku fizycznej obecności uczestników kwalifikują się do objęcia stawkami obniżonymi.

---

<sup>1</sup> Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2015/2120 z dnia 25 listopada 2015 r. ustanawiające środki dotyczące dostępu do otwartego internetu i dotyczące opłat detalicznych za regulowane usługi łączności wewnętrznej oraz zmieniające dyrektywę 2002/22/WE, a także rozporządzenie (UE) nr 531/2012 (Dz.U. L 310 z 26.11.2015, s. 1).

- (18) Aby zapewnić opodatkowanie w państwie członkowskim konsumpcji, konieczne jest, by wszystkie usługi, które mogą być świadczone na rzecz usługobiorcy drogą elektroniczną, podlegały opodatkowaniu w miejscu, w którym usługobiorca ma siedzibę, stałe miejsce zamieszkania lub zwykłe miejsce pobytu. W związku z tym konieczna jest zmiana zasad regulujących miejsce świadczenia usług związanych z taką działalnością.
- (19) W celu zapewnienia pewności prawa należy wyjaśnić, że w przypadku instytucji o charakterze społecznym, przy ocenie wymogów dotyczących stosowania stawki obniżonej należy brać pod uwagę ogólną działalność i cele organizacji jako całości, niezależne od ostatecznego beneficjenta dostawy towarów lub świadczenia usług.
- (20) Ponadto należy zmienić dyrektywę 2006/112/WE, aby umożliwić stosowanie stawek obniżonych w ograniczonej liczbie sytuacji szczególnych ze względów społecznych, z korzyścią dla konsumenta końcowego i w ramach celu leżącego w interesie ogólnym. W związku z tym wykaz towarów i usług kwalifikujących się do objęcia stawkami obniżonymi zawarty w załączniku III do dyrektywy 2006/112/WE powinien zostać rozszerzony, tak aby obejmował ograniczoną liczbę takich istniejących odstępstw.

- (21) Pandemia COVID-19 pokazała, że istnieje potrzeba dostosowania dyrektywy 2006/112/WE w celu przygotowania ram prawnych na przyszłe kryzysy, a tym samym umożliwienia państwom członkowskim szybkiego reagowania na wyjątkowe okoliczności, takie jak pandemie, kryzysy humanitarne oraz klęski żywiołowe. W tym celu państwa członkowskie, które zostały upoważnione przez Komisję do stosowania zwolnienia z VAT towarów importowanych na rzecz ofiar takich klęsk, powinny mieć możliwość stosowania, na tych samych warunkach, zwolnienia z prawem do odliczenia VAT naliczonego w odniesieniu do wewnątrzspółnotowych nabyć i krajowych dostaw tych towarów i świadczenia usług związanych z takimi towarami na rzecz kwalifikujących się podmiotów, tak aby mogły one udzielać pomocy ofiarom takich klęsk. Gdy warunki zwolnienia przestaną być spełniane, dostawa takich towarów i świadczenie takich usług powinny podlegać VAT.

- (22) Ponieważ główny cel niniejszej dyrektywy, mianowicie aktualizacja wykazu towarów i usług kwalifikujących się do objęcia stawkami obniżonymi oraz ustanowienie podstaw do zapewnienia państwom członkowskim równego dostępu do stosowania stawek obniżonych, nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast ze względu na istniejące ograniczenia możliwe jest jego lepsze osiągnięcie na poziomie Unii, może ona podjąć działania zgodnie z zasadą pomocniczości określoną w art. 5 Traktatu o Unii Europejskiej. Zgodnie z zasadą proporcjonalności określoną w tym artykule niniejsza dyrektywa nie wykracza poza to, co jest konieczne do osiągnięcia tych celów.
- (23) Dyrektywa 2006/112/UE została zmieniona dyrektywą Rady (UE) 2020/285<sup>1</sup>. Ze względu na odmienną strukturę stawek VAT przewidzianą w niniejszej dyrektywie należy zmienić odniesienia w dyrektywie (UE) 2020/285.

---

<sup>1</sup> Dyrektywa Rady (UE) 2020/285 z dnia 18 lutego 2020 r. zmieniająca dyrektywę 2006/112/WE w sprawie wspólnego systemu podatku od wartości dodanej w odniesieniu do procedury szczególnej dla małych przedsiębiorstw oraz rozporządzenie (UE) nr 904/2010 w odniesieniu do współpracy administracyjnej i wymiany informacji do celów monitorowania i prawidłowego stosowania procedury szczególnej dla małych przedsiębiorstw (Dz.U. L 62 z 2.3.2020, s. 13).

- (24) Zgodnie ze wspólną deklaracją polityczną państw członkowskich i Komisji z dnia 28 września 2011 r. dotyczącą dokumentów wyjaśniających<sup>1</sup> państwa członkowskie zobowiązały się do złożenia, w uzasadnionych przypadkach, wraz z powiadomieniem o transpozycji, jednego lub większej liczby dokumentów wyjaśniających związki między elementami dyrektywy a odpowiadającymi im częściami krajowych instrumentów transpozycyjnych. W odniesieniu do niniejszej dyrektywy prawodawca uznaje, że przekazanie takich dokumentów jest uzasadnione.
- (25) Należy zatem odpowiednio zmienić dyrektywy 2006/112/WE i (UE) 2020/285,

PRZYJMUJE NINIEJSZĄ DYREKTYWĘ:

---

<sup>1</sup> Dz.U. C 369 z 17.12.2011, s. 14.

*Artykuł 1*  
*Zmiany w dyrektywie 2006/112/WE*

W dyrektywie 2006/112/WE wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 53 dodaje się następujący akapit:

„Niniejszy artykuł nie ma zastosowania do wstępu na imprezy, o których mowa w akapicie pierwszym, jeżeli obecność jest wirtualna.”;

2) w art. 54 ust. 1 dodaje się następujący akapit:

„W przypadku gdy usługi i usługi pomocnicze odnoszą się do działalności, która jest transmitowana lub w inny sposób udostępniana wirtualnie, miejscem świadczenia usług jest jednak miejsce, w którym osoba niebędąca podatnikiem ma siedzibę, stałe miejsce zamieszkania lub zwykłe miejsce pobytu.”;

3) w art. 59a wyrażenie wprowadzające otrzymuje brzmienie:

„W celu zapobiegania podwójnemu opodatkowaniu, nieopodatkowaniu lub zakłóceniu konkurencji, w odniesieniu do usług, których miejsce świadczenia regulują przepisy art. 44 i 45, art. 54 ust. 1 akapit drugi, oraz art. 56, 58 i 59, państwa członkowskie mogą uznać:”;

4) w art. 81 akapit pierwszy otrzymuje brzmienie:

„Państwa członkowskie, które w dniu 1 stycznia 1993 r. nie korzystały z możliwości zastosowania stawki obniżonej zgodnie z art. 98, mogą, w przypadku gdy korzystają z możliwości przewidzianej w art. 89, postanowić, że w odniesieniu do dostaw dzieł sztuki, o których mowa w załączniku III pkt 26, podstawa opodatkowania jest równa części kwoty określonej zgodnie z art. 73, 74, 76, 78 i 79.”;

5) w art. 94 wprowadza się następujące zmiany:

a) ust. 2 otrzymuje brzmienie:

„2. Do importu towarów stosuje się stawkę mającą zastosowanie do dostaw takich samych towarów na terytorium państwa członkowskiego.”;

b) dodaje się ustęp w brzmieniu:

„3. W drodze odstępstwa od ust. 2 niniejszego artykułu, państwa członkowskie stosujące stawkę podstawową do dostaw dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich i antyków wymienionych w załączniku IX części A, B i C, mogą stosować stawkę obniżoną przewidzianą w art. 98 ust. 1 akapit pierwszy do importu tych towarów na terytorium państwa członkowskiego.”;

6) art. 98 otrzymuje brzmienie:

*„Artykuł 98*

1. Państwa członkowskie mogą stosować nie więcej niż dwie stawki obniżone.

Stawki obniżone ustalane są jako procent podstawy opodatkowania, który nie może być niższy niż 5 %, i są stosowane wyłącznie do dostaw towarów i świadczenia usług wymienionych w załączniku III.

Państwa członkowskie mogą stosować stawki obniżone do dostaw towarów lub świadczenia usług ujętych w maksymalnie 24 punktach w załączniku III.

2. Oprócz dwóch stawek obniżonych, o których mowa w ust. 1 niniejszego artykułu, państwa członkowskie mogą stosować stawkę obniżoną niższą niż stawka minimalna 5 % oraz zwolnienie z prawem do odliczenia VAT zapłaconego na poprzednim etapie do dostaw towarów lub świadczenia usług ujętych w maksymalnie siedmiu punktach w załączniku III.

Stawka obniżona niższa niż stawka minimalna 5 % oraz zwolnienie z prawem do odliczenia VAT zapłaconego na poprzednim etapie mogą być stosowane wyłącznie w odniesieniu do dostaw towarów lub świadczenia usług ujętych w następujących punktach w załączniku III:

- a) pkt 1–6 oraz pkt 10c;
- b) inne punkty załącznika III objęte możliwościami przewidzianymi w art. 105a ust. 1.

Do celów akapitu drugiego lit. b) niniejszego ustępu transakcje dotyczące budynków mieszkalnych, o których mowa w art. 105a ust. 1 akapit drugi, uznaje się za objęte pkt 10 załącznika III.

Państwa członkowskie stosujące w dniu 1 stycznia 2021 r. stawki obniżone niższe niż stawka minimalna 5 % lub przyznające zwolnienia z prawem do odliczenia VAT zapłaconego na poprzednim etapie w odniesieniu do dostaw towarów lub świadczenia usług ujętych w więcej niż siedmiu punktach w załączniku III ograniczą stosowanie tych stawek obniżonych lub przyznawanie tych zwolnień w celu zapewnienia zgodności z akapitem pierwszym niniejszego ustępu do dnia 1 stycznia 2032 r. lub do dnia przyjęcia przepisów ostatecznych, o których mowa w art. 402, w zależności od tego, która z tych dat przypadnie wcześniej. Państwa członkowskie mogą swobodnie określać w odniesieniu do jakich dostaw towarów lub do jakiego świadczenia usług będą nadal stosować te stawki obniżone lub przyznawać te zwolnienia.

3. Stawek obniżonych i zwolnień, o których mowa w ust. 1 i 2 niniejszego artykułu, nie stosuje się do usług świadczonych drogą elektroniczną, z wyjątkiem usług wymienionych w załączniku III pkt 6, 7, 8 oraz 13.
4. Stosując stawki obniżone i zwolnienia przewidziane w niniejszej dyrektywie, państwa członkowskie mogą wykorzystywać Nomenklaturę scaloną lub statystyczną klasyfikację produktów według działalności w celu dokładnego określenia zakresu danej kategorii.”;

7) dodaje się artykuł w brzmieniu:

*„Artykuł 98a*

Stawki obniżone i zwolnienia, o których mowa w art. 98 ust. 1 i 2, nie mają zastosowania do dostaw dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich i antyków, do których mają zastosowanie uregulowania szczególne zawarte w tytule XII rozdział 4.”;

8) uchyla się art. 99;

9) art. 100 otrzymuje brzmienie:

*„Artykuł 100*

Do dnia 31 grudnia 2028 r., a następnie co pięć lat, Komisja przedkłada Radzie sprawozdanie dotyczące zakresu załącznika III, w razie potrzeby wraz ze stosownymi wnioskami.”;

10) uchyla się art. 101;

11) w tytule VIII rozdział 2 wprowadza się następującą sekcję:

**„SEKCJA 2A**

**SYTUACJE WYJĄTKOWE**

*Artykuł 101a*

1. W przypadku gdy Komisja udzieliła państwu członkowskiemu – zgodnie z art. 53 ust. 1 dyrektywy Rady 2009/132/WE\* – upoważnienia do stosowania zwolnienia w odniesieniu do towarów importowanych na rzecz ofiar katastrof, dane państwo członkowskie może przyznać zwolnienie z prawem do odliczenia VAT zapłaconego na poprzednim etapie na tych samych warunkach w odniesieniu do wewnątrzspółnotowych nabyć oraz dostawy tych towarów i świadczenia usług związanych z takimi towarami, w tym usług wynajmu.
2. Państwo członkowskie pragnące zastosować środek, o którym mowa w ust. 1, informuje o tym Komitet ds. VAT.

3. Jeżeli towary lub usługi nabyte przez organizacje korzystające ze zwolnienia określonego w ust. 1 niniejszego artykułu są wykorzystywane w celach innych niż przewidziane w tytule VIII rozdział 4 dyrektywy 2009/132/WE, korzystanie z takich towarów lub usług podlega opodatkowaniu VAT na warunkach mających zastosowanie w momencie, gdy warunki zwolnienia przestają być spełniane.

---

\* Dyrektywa Rady 2009/132/WE z dnia 19 października 2009 r. określająca zakres stosowania art. 143 lit. b) i c) dyrektywy 2006/112/WE w odniesieniu do zwolnienia z podatku od wartości dodanej przy ostatecznym imporcie niektórych towarów (Dz.U. L 292 z 10.11.2009, s. 5).”;

- 12) uchyla się art. 102 i 103;
- 13) art. 104 otrzymuje brzmienie:

*„Artykuł 104*

1. W gminach Jungholz i Mittelberg (Kleines Walsertal) Austria może stosować drugą stawkę podstawową, która jest niższa od odpowiedniej stawki stosowanej w pozostałej części Austrii, ale nie jest niższa niż 15 %.
2. W nomosach Lesbos, Chios, Samos, Dodekanez, Cyklady, jak również na następujących wyspach: Thasos, Sporady Północne, Samotraka i Skyros, Grecja może stosować stawki do 30 % niższe niż odpowiednie stawki stosowane w Grecji kontynentalnej.

3. W przypadku transakcji dokonywanych w autonomicznych regionach Azorów i Madery oraz w przypadku bezpośredniego importu do tych regionów Portugalia może stosować stawki niższe niż stawki mające zastosowanie na kontynencie.
  4. Portugalia może stosować jedną z dwóch stawek obniżonych przewidzianych w art. 98 ust. 1 do opłat na mostach drogowych w regionie Lizbony.”;
- 14) uchyla się art. 104a i 105;
- 15) dodaje się następujące artykuły:

*„Artykuł 105a*

1. Państwa członkowskie, które – zgodnie z prawem Unii – stosowały w dniu 1 stycznia 2021 r. stawki obniżone niższe niż stawka minimalna określona w art. 98 ust. 1 lub przyznawały zwolnienia z prawem do odliczenia VAT zapłaconego na poprzednim etapie w odniesieniu do dostaw towarów lub świadczenia usług wymienionych w załączniku III pkt 1–6 i 10c, mogą – zgodnie z art. 98 ust. 2 – nadal stosować te stawki obniżone lub przyznawać te zwolnienia, bez uszczerbku dla ust. 4 niniejszego artykułu.

Państwa członkowskie, które – zgodnie z prawem Unii – stosowały w dniu 1 stycznia 2021 r. stawki obniżone niższe niż stawka minimalna określona w art. 98 ust. 1 do transakcji dotyczących budynków mieszkalnych niestanowiących części polityki społecznej, mogą – zgodnie z art. 98 ust. 2 – nadal stosować te stawki obniżone.

Państwa członkowskie przekazują Komitetowi ds. VAT tekst głównych przepisów prawa krajowego oraz warunki stosowania tych stawek obniżonych i zwolnień w odniesieniu do art. 98 ust. 2 akapit drugi lit. b) nie później niż w dniu ... [3 miesiące po dacie wejścia w życie niniejszej dyrektywy zmieniającej].

Bez uszczerbku dla ust. 4 niniejszego artykułu stawki obniżone niższe niż stawka minimalna określona w art. 98 ust. 1 lub zwolnienia z prawem do odliczenia VAT zapłaconego na poprzednim etapie mogą być stosowane przez inne państwa członkowskie, zgodnie z art. 98 ust. 2 akapit pierwszy, do takich samych dostaw towarów lub takiego samego świadczenia usług, o których mowa w akapitach pierwszym i drugim niniejszego ustępu, i na takich samych warunkach jak mające zastosowanie w dniu 1 stycznia 2021 r. w państwach członkowskich, o których mowa w akapitach pierwszym i drugim niniejszego ustępu.

2. Państwa członkowskie, które – zgodnie z prawem Unii – stosowały w dniu 1 stycznia 2021 r. stawki obniżone niższe niż 12 %, w tym stawki obniżone niższe niż stawka minimalna określona w art. 98 ust. 1 lub przyznawały zwolnienia z prawem do odliczenia VAT zapłaconego na poprzednim etapie w odniesieniu do dostaw towarów lub świadczenia usług innych niż wymienione w załączniku III, mogą – zgodnie z art. 98 ust. 1 i 2 – nadal stosować te stawki obniżone lub przyznawać te zwolnienia do dnia 1 stycznia 2032 r. lub do dnia przyjęcia przepisów ostatecznych, o których mowa w art. 402, w zależności od tego, która z tych dat przypadnie wcześniej, bez uszczerbku dla ust. 4 niniejszego artykułu.

3. Państwa członkowskie, które – zgodnie z prawem Unii – stosowały w dniu 1 stycznia 2021 r. stawki obniżone nie niższe niż 12 % do dostaw towarów lub świadczenia usług innych niż wymienione w załączniku III, mogą – zgodnie z art. 98 ust. 1 akapit pierwszy – nadal stosować te stawki obniżone, bez uszczerbku dla ust. 4 niniejszego artykułu.

Państwa członkowskie przekazują Komitetowi ds. VAT tekst głównych przepisów prawa krajowego oraz warunki stosowania tych stawek obniżonych, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, nie później niż w dniu ... [3 miesiące po dacie wejścia w życie niniejszej dyrektywy zmieniającej].

Bez uszczerbku dla ust. 4 niniejszego artykułu stawki obniżone nie niższe niż 12 % mogą być stosowane przez inne państwa członkowskie, zgodnie z art. 98 ust. 1 akapit pierwszy, do takich samych dostaw towarów lub świadczenia takich samych usług jak te, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu, i na takich samych warunkach jak mające zastosowanie w dniu 1 stycznia 2021 r. w państwach członkowskich, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego ustępu.

4. W drodze odstępstwa od ust. 1, 2 i 3 stawki obniżone lub zwolnienia z prawem do odliczenia VAT zapłaconego na poprzednim etapie w odniesieniu do paliw kopalnych, innych towarów o podobnym wpływie na emisje gazów cieplarnianych, takich jak torf, i drewna wykorzystywanego jako drewno opałowe przestają mieć zastosowanie najpóźniej od dnia 1 stycznia 2030 r. Stawki obniżone lub zwolnienia z prawem do odliczenia VAT zapłaconego na poprzednim etapie w odniesieniu do pestycydów chemicznych i nawozów chemicznych przestają mieć zastosowanie najpóźniej od dnia 1 stycznia 2032 r.

5. Państwa członkowskie, które – zgodnie z ust. 1 akapit czwarty i ust. 3 akapit trzeci niniejszego artykułu oraz art. 105b – pragną stosować stawki obniżone nie niższe niż 12 %, stawki obniżone niższe niż stawka minimalna określona w art. 98 ust. 1 lub zwolnienia z prawem do odliczenia VAT zapłaconego na poprzednim etapie, do dnia ... [18 miesięcy od daty wejścia w życie niniejszej dyrektywy zmieniającej] przyjmują szczegółowe przepisy dotyczące korzystania z tych możliwości. Państwa członkowskie przekazują Komitetowi ds. VAT tekst głównych przepisów prawa krajowego, które przyjęły.
6. Do dnia 1 lipca 2025 r., na podstawie informacji przekazanych przez państwa członkowskie, Komisja przedstawi Radzie sprawozdanie zawierające kompleksowy wykaz towarów i usług, o których mowa w ust. 1 i 3 niniejszego artykułu oraz w art. 105b, w odniesieniu do których w państwach członkowskich stosuje się stawki obniżone, w tym stawki obniżone niższe niż stawka minimalna określona w art. 98 ust. 1, lub zwolnienia z prawem do odliczenia VAT zapłaconego na poprzednim etapie.

#### *Artykuł 105b*

Państwa członkowskie, które – zgodnie z prawem Unii – stosowały w dniu 1 stycznia 2021 r. stawki obniżone nie niższe niż stawka minimalna 5 % do transakcji dotyczących budynków mieszkalnych niestanowiących części polityki społecznej, mogą – zgodnie z art. 98 ust. 1 akapit pierwszy – nadal stosować te stawki obniżone. W takim przypadku stawka obniżona mająca zastosowanie do takich transakcji od dnia 1 stycznia 2042 r. nie może być niższa niż 12 %.

Państwa członkowskie przekazują Komitetowi ds. VAT tekst głównych przepisów prawa krajowego oraz warunki stosowania stawek obniżonych, o których mowa w akapicie pierwszym, nie później niż w dniu ... [3 miesiące po dacie wejścia w życie niniejszej dyrektywy zmieniającej].

Stawka obniżona nie niższa niż 12 % może być stosowana przez inne państwa członkowskie, zgodnie z art. 98 ust. 1 akapit pierwszy, do transakcji, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego artykułu, na takich samych warunkach jak mające zastosowanie w dniu 1 stycznia 2021 r. w państwach członkowskich, o których mowa w akapicie pierwszym niniejszego artykułu.

Do celów art. 98 ust. 1 akapit trzeci transakcje, o których mowa w niniejszym artykule, uznaje się za objęte pkt 10 załącznika III.”;

- 16) w tytule VIII uchyla się rozdział 4;
- 17) uchyla się art. 123, 125, 128 i 129;

18) art. 221 ust. 3 otrzymuje brzmienie:

„3. Państwa członkowskie mogą zwolnić podatników z obowiązku przewidzianego w art. 220 ust. 1 lub w art. 220a dotyczącego wystawienia faktury za dostawy towarów lub świadczenie usług, które wykonali oni na ich terytorium i które są zwolnione, z prawem do odliczenia VAT zapłaconego na poprzednim etapie lub bez tego prawa, zgodnie z art. 98 ust. 2, art. 105a i 132, art. 135 ust. 1 lit. h)–l), art. 136, 371, 375, 376 i 377, art. 378 ust. 2, art. 379 ust. 2 i art. 380–390c.”;

19) art. 288 akapit pierwszy pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) wartość transakcji zwolnionych, z prawem do odliczenia VAT zapłaconego na poprzednim etapie, zgodnie z art. 98 ust. 2 lub art. 105a;”.

20) art. 316 ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. O ile nie zastosowano stawki obniżonej do dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich i antyków dostarczanych podatnikowi-pośrednikowi lub zaimportowanych przez podatnika-pośrednika, państwa członkowskie przyznają podatnikom-pośrednikom prawo wyboru stosowania procedury marży w odniesieniu do następujących transakcji:

a) dostaw dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich lub antyków osobiście zaimportowanych przez podatnika-pośrednika;

- b) dostaw dzieł sztuki dostarczonych podatnikowi-pośrednikowi przez ich twórców lub ich następców prawnych;
- c) dostaw dzieł sztuki dostarczonych podatnikowi-pośrednikowi przez podatnika innego niż podatnik-pośrednik.”;

21) w art. 387 uchyla się lit. c);

22) tytuł załącznika III otrzymuje brzmienie:

„Wykaz dostaw towarów i świadczenia usług, do których zastosować można stawki obniżone i zwolnienie z prawem do odliczenia VAT, o których mowa w art. 98”;

23) w załączniku III wprowadza się zmiany zgodnie z załącznikiem do niniejszej dyrektywy.

*Artykuł 2*  
*Zmiany w dyrektywie (UE) 2020/285*

W art. 1 dyrektywy (UE) 2020/285 pkt 15 otrzymuje brzmienie:

„15) art. 288 otrzymuje brzmienie:

»*Artykuł 288*

1. Kwota rocznego obrotu stanowiąca punkt odniesienia dla zastosowania zwolnienia, o którym mowa w art. 284, obejmuje następujące kwoty, z wyłączeniem VAT:
  - a) wartość dostaw towarów i świadczenia usług w zakresie, w jakim byłyby one opodatkowane, gdyby zostały dokonane przez podatnika nieobjętego zwolnieniem;
  - b) wartość transakcji zwolnionych, z prawem do odliczenia VAT zapłaconego na poprzednim etapie, zgodnie z art. 98 ust. 2 lub art. 105a;
  - c) wartość transakcji zwolnionych zgodnie z art. 146–149 oraz art. 151, 152 i 153;
  - d) wartość transakcji zwolnionych zgodnie z art. 138, gdy zastosowanie ma zwolnienie przewidziane w tym artykule;

- e) wartość transakcji związanych z nieruchomościami, transakcji finansowych, o których mowa w art. 135 ust. 1 lit. b)–g), oraz usług ubezpieczeniowych i reasekuracyjnych, chyba że transakcje te mają charakter transakcji pomocniczych.
2. Zbycia materialnych lub niematerialnych dóbr inwestycyjnych podatnika nie uwzględnia się do celów obliczania obrotu, o którym mowa w ust. 1.«;».

### *Artykuł 3*

#### *Transpozycja*

1. Państwa członkowskie przyjmą i opublikują do dnia 31 grudnia 2024 r. przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do wykonania art. 1 pkt 1, 2, 5, 7, 12 w odniesieniu do uchylecia art. 103 dyrektywy 2006/112/WE, oraz pkt 20 i art. 2.

Państwa członkowskie stosują te przepisy od dnia 1 stycznia 2025 r.

Od dnia 1 stycznia 2025 r. państwa członkowskie mogą stosować przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne dotyczące pkt 7 i 13 w odniesieniu do dostępu do transmisji strumieniowej na żywo imprez lub wizyt objętych zakresem tych punktów oraz pkt 26 załącznika III do dyrektywy 2006/112/WE, wymienionych w załączniku do niniejszej dyrektywy.

2. Państwa członkowskie niezwłocznie przekazują Komisji teksty przepisów ustawowych, wykonawczych i administracyjnych przyjętych przez nie w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.
3. Przyjęte przez państwa członkowskie przepisy, o których mowa w ust. 1 i 2, zawierają odniesienie do niniejszej dyrektywy lub odniesienie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Metody dokonywania takiego odniesienia określone są przez państwa członkowskie.

#### *Artykuł 4*

#### *Przeгляд*

Na podstawie oceny, czy możliwe są zachowujące aktualność przyszłe rozwiązania dostosowane do ery cyfrowej i do celu, jakim jest system VAT oparty na miejscu przeznaczenia, Komisja przedłoży w stosownym przypadku wnioski ustawodawczy w celu zmiany odpowiednich przepisów niniejszej dyrektywy w odniesieniu do procedury marży określonej w tytule XII rozdział 4 dyrektywy 2006/112/WE.

*Artykuł 5*  
*Wejście w życie*

Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie w dniu jej publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

*Artykuł 6*  
*Adresaci*

Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.

Sporządzono w ...

*W imieniu Rady*  
*Przewodniczący*

---

## ZAŁĄCZNIK

W załączniku III do dyrektywy 2006/112/WE wprowadza się następujące zmiany:

1) pkt 3–8 otrzymują brzmienie:

- „(3) produkty farmaceutyczne stosowane do celów medycznych i weterynaryjnych, w tym produkty używane do celów antykoncepcyjnych, higieny osobistej dla kobiet oraz chłonne środki higieniczne;
- (4) sprzęt medyczny, medyczne urządzenia wspomagające, wyroby medyczne, przedmioty medyczne i sprzęt pomocniczy oraz sprzęt ochronny (w tym maski ochronne), przeznaczone zwykle do użytku w opiece zdrowotnej lub do użytku osób z niepełnosprawnościami, towary niezbędne do kompensowania i przewyciężania niepełnosprawności, jak również dostosowanie, naprawa, wynajem i dzierżawa takich towarów;
- (5) przewóz osób i transport towarzyszących im towarów, takich jak bagaż, rowery, w tym rowery elektryczne, pojazdy silnikowe lub inne, lub świadczenie usług związanych z przewozem osób;

- (6) dostawa, w tym w formie wypożyczeń w bibliotekach, książek, gazet i czasopism na nośnikach fizycznych lub drogą elektroniczną albo na oba sposoby (łącznie z broszurami, ulotkami i podobnymi materiałami drukowanymi, książeczkami obrazkowymi, do rysowania lub kolorowania dla dzieci, nutami drukowanymi lub w postaci rękopisu, mapami, mapami hydrograficznymi lub podobnymi), innych niż publikacje, które w całości lub w przeważającej mierze służą celom reklamowym, oraz innych niż publikacje, które w całości lub w przeważającej mierze składają się z treści wideo lub możliwej do odsłuchania muzyki; produkcja publikacji dla organizacji nienastawionych na osiągnięcie zysku oraz świadczenie usług związanych z taką produkcją;
- (7) wstęp na przedstawienia, do teatrów, cyrków, na targi, do wesołych miasteczek, parków rozrywki, na koncerty, do muzeów, ogrodów zoologicznych, kin, na wystawy oraz podobne imprezy i obiekty kulturalne lub dostęp do transmisji strumieniowej na żywo z tych imprez bądź wizyt lub obie te usługi;
- (8) odbiór usług nadawczych radiowych i telewizyjnych oraz nadawanie w internecie (webcasting) takich programów dostarczanych przez dostawcę usług medialnych; usługi dostępu do internetu świadczone w ramach polityki cyfryzacji, zgodnie z definicją określoną przez państwa członkowskie;”;

2) pkt 10 i 10a otrzymują brzmienie:

„(10) dostawa i budowa budynków mieszkalnych w ramach polityki społecznej, zgodnie z definicją państw członkowskich; remont i przebudowa, w tym rozbiórka i rekonstrukcja, oraz naprawy budynków mieszkalnych i prywatnych budynków mieszkalnych; wynajem nieruchomości na cele mieszkaniowe;

(10a) budowa i remont budynków publicznych i innych budynków wykorzystywanych do działań w interesie publicznym;”;

3) dodaje się następujący punkt:

„(10c) dostawa i instalacja paneli słonecznych na prywatnych budynkach mieszkalnych, budynkach mieszkalnych oraz na budynkach publicznych i innych budynkach wykorzystywanych w interesie publicznym, a także w sąsiedztwie takich budynków;”;

4) pkt 11 otrzymuje brzmienie:

„(11) dostawa towarów i świadczenie usług, które zwykle są przeznaczone do wykorzystania w produkcji rolnej, ale z wyłączeniem dóbr inwestycyjnych, takich jak maszyny lub budynki; oraz, do dnia 1 stycznia 2032 r. dostawa pestycydów chemicznych i nawozów chemicznych;”;

5) dodaje się następujący punkt:

„(11a) żywe koniowate oraz świadczenie usług związanych z żywymi koniowatymi;”;

6) pkt 13 otrzymuje brzmienie:

„(13) wstęp na imprezy sportowe lub dostęp do transmisji strumieniowej na żywo z tych imprez lub obie te usługi; korzystanie z obiektów sportowych oraz oferowanie zajęć sportowych lub fizycznych również w przypadku transmisji strumieniowej na żywo;”

7) uchyla się pkt 14;

8) pkt 15 otrzymuje brzmienie:

„(15) dostawa towarów i świadczenie usług przez instytucje prowadzące działalność w zakresie pomocy społecznej lub zabezpieczenia społecznego, zgodnie z definicją państw członkowskich, uznane przez państwa członkowskie za instytucje o charakterze społecznym, o ile transakcje te nie są zwolnione na mocy art. 132, 135 i 136;”;

9) pkt 18 i 19 otrzymują brzmienie:

„(18) świadczenie usług w zakresie odprowadzania ścieków, oczyszczania dróg, zbierania odpadów, przetwarzania lub recyklingu odpadów, z wyjątkiem takich usług świadczonych przez podmioty, o których mowa w art. 13;

(19) świadczenie usług naprawy sprzętu gospodarstwa domowego, obuwia i wyrobów skórzanych, odzieży i wyrobów włókienniczych użytku domowego (w tym poprawki i przeróbki);”;

10) pkt 21 otrzymuje brzmienie:

„(21) fryzjerstwo;”;

11) dodaje się następujące punkty:

„(22) dostawa energii elektrycznej, ciepła sieciowego i chłodzenia sieciowego oraz biogazu produkowanego z surowców wymienionych w części A załącznika IX do dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2018/2001\*; dostawa i instalowanie wysoce wydajnych, niskoemisyjnych systemów ogrzewania, które nie przekraczają poziomów odniesienia dotyczących emisji cząstek stałych określonych w załączniku V do rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1189\*\* i w załączniku V do rozporządzenia Komisji (UE) 2015/1185\*\*\* i którym przyznano etykietę energetyczną UE, aby pokazać, że kryterium, o którym mowa w art. 7 ust. 2 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369\*\*\*\*, zostało spełnione; oraz, do dnia 1 stycznia 2030 r. gazu ziemnego i drewna opałowego;

(23) żywe rośliny i inne produkty uprawy roślin ozdobnych, łącznie z bulwami, bawełną, korzeniami i podobnymi produktami, kwiatami ciętymi i liśćmi ozdobnymi;

- (24) odzież i obuwie dziecięce; dostawa fotelików do przewozu dzieci w samochodach;
- (25) dostawa rowerów, w tym rowerów elektrycznych; usługi wynajmu i naprawy takich rowerów;
- (26) dostawa dzieł sztuki, przedmiotów kolekcjonerskich i antyków wymienionych w załączniku IX części A, B i C;
- (27) usługi prawne świadczone osobom zatrudnionym na podstawie umowy o pracę i osobom bezrobotnym w postępowaniach przed sądami pracy oraz usługi prawne świadczone w ramach systemu pomocy prawnej, zgodnie z definicją państw członkowskich;
- (28) narzędzia i inny sprzęt przeznaczony zwykle do użytku służb ratowniczych lub pierwszej pomocy, gdy są one dostarczane organom publicznym lub organizacjom nienastawionym na osiągnięcie zysku działającym na rzecz ochrony ludności lub społeczności;

- (29) świadczenie usług związanych z eksploatacją latarniowców, latarni morskich lub innych pomocy nawigacyjnych oraz usług ratowniczych, w tym organizacja i utrzymanie łodzi ratunkowych.

---

\* Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/2001 z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych (wersja przekształcona) (Dz.U. L 328 z 21.12.2018, s. 82).

\*\* Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1189 z dnia 28 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla kotłów na paliwo stałe (Dz.U. L 193 z 21.7.2015, s. 100).

\*\*\* Rozporządzenie Komisji (UE) 2015/1185 z dnia 24 kwietnia 2015 r. w sprawie wykonania dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/125/WE w odniesieniu do wymogów dotyczących ekoprojektu dla miejscowych ogrzewaczy pomieszczeń na paliwo stałe (Dz.U. L 193 z 21.7.2015, s. 1).

\*\*\*\* Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1369 z dnia 4 lipca 2017 r. ustanawiające ramy etykietowania energetycznego i uchylające dyrektywę 2010/30/UE (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 1).”